

Bemærkninger til forslaget

Støtten til Østeuropa har nu fungeret i nogle år. Det er derfor hensigtsmæssigt samlet at vurdere de erfaringer, der har været med den hidtidige ordning, og på grundlag heraf foretage en udbygning og forbedring af støttemulighederne.

Den overordnede politiske begrundelse for støtten til Østeuropa kan opdeles i 4 hensyn:

- A. Et humanitært hensyn.
- B. Et sikkerhedspolitisk hensyn.
- C. Et økonomisk og beskæftigelsesmæssigt hensyn.
- D. Et ønske om at forbedre miljøet i Østersøregionen.

Udviklingen og usikkerheden om fremtiden, ikke alene for det tidligere Jugoslavien, men først og fremmest i det tidligere Sovjetunionen, understreger den helt centrale betydning, det har for Danmarks og Europas sikkerhed, at der sker en hurtig stigning i levestandarden i Østeuropa, og at demokratiseringsprocessen styrkes. Der skal derfor skabes en bred folkelig forståelse for, at massive investeringer i Østeuropa ikke blot vil skabe nye arbejdspladser i såvel Østeuropa som Vesteuropa, men også vil være en nødvendig del af og forudsætning for en ny europæisk sikkerhedspolitik.

Forslagsstillerne mener derfor, at støtten til Østeuropa skal forøges med op mod 1 milliard kroner. Da Danmark med hensyn til støtte til udviklingslandene ligger langt over de fleste af de lande, vi naturligt sammenligner os med, kan denne merudgift i nogle år finansieres ved en tilsvarende reduktion af den multilaterale støtte til udviklingslandene.

Denne finansiering skal jf. »Aftale om Finanslov 1993« (afsnit VI nr. 4: International miljø- og katastrofebistand m.v.) forhandles mellem de seks partier bag finanslovaftalen.

Der kan konstateres en række problemer med de eksisterende støtteordninger.

I Danmark er behandlingstiden for ansøgninger for tiden 3-4 måneder mod 3-4 uger i andre lande.

Hertil kommer, at afregningen af støttebeløb kan trække ud i indtil 6 måneder uden rentekompensation.

Det er væsentligt, at støtte leveres i form af projektforslag, masterplaner og lignende, der ud fra en økonomisk vurdering er realistiske, f.eks. som oplæg til og forudsætning for større investeringer fra nationale eller internationale kilder som Verdensbanken, EBRD og NIB, idet der også her kan skabes basis for store danske leverancer.

Rentesatsen hos de internationale finansieringskilder er på et højt niveau. Derfor bør der kunne ydes rentestøtte fra dansk side til opnåelse af disse lån.

Det er derfor vigtigt, at hovedparten af støtten ydes i form af knowhow, maskinleverancer, installationer, bygningsarbejder og lignende. Der bør endvidere etableres yderligere støttemulighed for strategiske alliancer såsom licensproduktioner, joint ventures, managementaftaler etc. med lokale firmaer.

Der er i hele Østeuropa meget store muligheder for miljøforbedringer ressourcebesparelser ved at gennemføre en række installationer og systemforbedringer for små midler. Opgaven består derfor i at udpege de områder, hvor dette er tilfældet, vælge en eller flere teknologiske løsninger, gennemføre et passende antal demonstrationsprojekter samt uddanne et tilstrækkeligt antal firmaer i modtagerlandet, således at de pågældende firmaer gradvis kan udvikle sig til at påtage sig opgaven generelt.

Det er for hvert støttet projekt af betydning at få vurderet, hvor stor en andel af projektet der kan udføres af virksomheder i modtagerlandet.

Principielt bør de ansøgninger, der kan påvise, at virksomheder i modtagerlandet udfører en relativ stor andel af projektet, foretrækkes. Dette gælder dog ikke udstyrsleverancer.

Det er endvidere af betydning, at de projekter, der ansøges om støtte til, forsvarligt kan videreføres i modtagerlandet.

Hvis en væsentlig del af de projekter, hvortil der meddeles støtte, ikke drives forsvarligt i modtagerlandet og derfor af modtagerlandet blive bedømt som fiaskoer, vil det betyde tab af goodwill for danske interesser. Det er derfor væsentligt, at de projekter, der meddeles støtte, også rent faktisk opleves som en succes af modtagerlandet. Derfor bør det personale, der